

Oddelek za anglistiko in amerikanistiko

Krajša zgodovina oddelka in predmet poučevanja

Začetek študija angleškega jezika in književnosti na Univerzi v Ljubljani sega v leto 1920, ko je bil pod vodstvom dr. Jakoba Kelemine, docenta za germansko filologijo, ustanovljen Germanski seminar, poznejši Oddelek za germanske jezike in književnosti. V prvem obdobju je bil poudarek na zgodovini angleščine, čeprav je prof. Kelemina deloval tudi na področju literarnih ved in prispeval k prepoznavnosti Shakespearja v slovenskem prostoru.

Oddelek se je skozi zgodovino aktivno odzival na potrebe slovenske družbe. Ko je bila s povojnimi učnimi načrti angleščina uvedena v slovenske šole kot obvezni predmet, je to zahtevalo reorganizacijo dela ter posodabljanje in širitev predmetov in metodologije. V prvih desetletjih po vojni je ljubljanska anglistika tako razvijala področja, kot so glasoslovje, skladnja in idiomatika, anglist Ivan Konte je vodil tudi prvi fonolaboratorij, ki ga je fakulteta opremila v študijskem letu 1962/63. Hkrati se je spreminjalo univerzitetno okolje in naraščalo število študentov, tako da je študij anglistike že tradicionalno eden številčno najmočnejših na fakulteti. Takšna dinamika razvoja je povzročila, da se je Oddelek za germanske jezike in književnosti v letu 1998 razdelil na Oddelek za anglistiko in amerikanistiko ter Oddelek za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko. Zanimanje za vpis na študij angleščine se ohranja do današnjega dne in posredno priča o pomenu, ki ga ima ta jezik v globalni družbi, ter o številnih priložnostih za poklicno udejstvovanje anglistov.

Kakor je oddelek rasel po številu in kadrih, se je bogatil tudi raziskovalno in pedagoško, najpomembnejša organizacijska prenova pa se je zgodila v letu 2009/10, ko so se začeli izvajati novi bolonjski programi. Vsebinski in metodološki razvoj poučevanja angleške

književnosti je prinesel zgoščene pregledne predmete, kot tudi poglobljeno seminarsko obravnavo po posameznih temah in avtorjih. Red. prof. dr. Meta Grosman je pomembno prispevala k vključevanju različnih interpretativnih in analitičnih postopkov ter k usmerjanju na bralčevo doživljanje literature, hkrati pa se je na oddelku razvijal širši pogled na književnosti v angleščini z vključevanjem npr. avstralske in kanadske književnosti; oddelek ves čas posveča tudi posebno pozornost ustvarjalnosti slovenskih izseljencev v anglosaške dežele. V zadnjem času oddelek v program umešča tudi hitro razvijajoča se področja, kot so feministične literarne študije ter mladinska in otroška književnost.

Na področju jezikoslovja je opazna čedalje večja specializacija predmetov, ki sledi hitremu razvoju različnih disciplin, od generativne in kognitivne slovnice do sociolingvistike, psiholingvistike in leksikografije. Predanost znanstvenemu delu in posredovanju znanstvenih dosežkov tako na področju jezikoslovja kot književnosti in didaktike angleščine odseva tudi v organizaciji tematskih znanstvenih simpozijev.

Ves čas svojega delovanja oddelek poudarja pomen praktičnega strokovnega znanja in prepričanje, da je temeljito poznavanje jezika osnovni predpogoj dobrega pedagoga. Posledično je oddelek skozi zgodovino zaposloval strokovnjake, ki so imeli bogate in raznolike izkušnje ter povezave s številnimi bolj ali manj sorodnimi področji. Dr. Stanko Klinar je na primer znan po bogatem prevajalskem opusu in delu na področju planinske terminologije, tudi sicer pa so sodelavci Oddelka za anglistiko in amerikanistiko slovenskim bralcem kot prevajalci praktiki približali številna dela (tako klasična kot sodobna) iz angleško govorečih okolij in slovensko besedo prek angleških prevodov pošiljali v svet.

Prevajalsko področje se je na oddelku razvijalo tako praktično kot znanstveno. Prva predavanja iz teorije prevajanja segajo v leto 1959, v sedemdesetih letih pa se je začelo tudi izobraževanje s področja tolmačenja; desetletje pozneje so se študenti oddelka lahko v času študija odločili za prevajalsko specializacijo. Ker je bila ob osamosvojitvi Slovenije in njenem vključevanju v evropske in mednarodne strukture velika potreba po prevajalcih, je oddelek s pomočjo programa TEMPUS leta 1993 začel oblikovati povsem nov študijski program prevajalstva in pridobivati tehnično opremo zanj, to pa je pripeljalo do nastanka Oddelka

za prevajanje in tolmačenje, ki je z delom začel v letu 1997. V zadnjem času oddelek ponovno posveča posebno skrb prevajalskim kompetencam diplomantov anglistike.

Oddelek skrbi za izobraževanje velike večine učiteljev angleščine, ki vstopajo v slovenske osnovne in srednje šole, ter s tem posredno vpliva na jezikovno sliko v Sloveniji, zato je zanj izjemno pomembno področje didaktika angleškega jezika. Da sta teorija in praksa izjemno povezani, je v preteklosti dokazoval že področni predavatelj dr. Dušan Čop, ki se je naučil kar 37 jezikov, od študijskega leta 2000/01 naprej pa je pedagoška praksa tudi obvezni del predmetnika na pedagoškem študiju. Od leta 2015/16 dalje lahko študenti anglistike obvezno pedagoško prakso opravljajo tudi na partnerskih šolah v Veliki Britaniji ali na Irskem ter hkrati izpopolnjujejo tako svoje strokovno znanje kot tudi poznavanje jezika in kulture. Zaposleni na oddelku so že tradicionalno formalno in neformalno zelo dejavni na področju pouka angleščine v slovenskih šolah, preverjanja znanja angleškega jezika in splošne promocije jezikov, branja in pismenosti. Posebej velja izpostaviti vsakoletne programe stalnega strokovnega izpopolnjevanja učiteljev angleščine *Novosti stroke*, katerih začetki segajo v leto 1989 in ki se jih udeležuje tudi po sto in več učiteljev iz vse Slovenije.

Pomembna opora študijskemu procesu in znanstvenoraziskovalnemu delu oddelka je bila vedno tudi knjižnica. Po skromnih začetkih v letu 1919 je leta 1966 dobila prostore v novem posloppju FF na Aškerčevi 2, v katerih je bila šest let pozneje urejena tudi priročna knjižnica s čitalnico. Leta 1993 je bila v izposojno knjižnico preurejena velika predavalnica, ob priključitvi knjižnice Oddelka za prevajalstvo marca leta 2006, ko je knjižnica dobila še delovni kabinet, se je prostorsko združila in se preimenovala v Knjižnico za anglistiko, germanistiko in prevajalstvo. Njen fond je konec leta 2018 štel 88.022 enot. Letno knjižnico obiše okrog 13.000 uporabnikov, ki si izposodijo okrog 33.000 enot gradiva. S knjižnimi darovi, ki predstavljajo velik del fonda, so izdatno pripomogle tuje institucije.

Oddelek za anglistiko in amerikanistiko je že po svoji naravi odprt v (anglosaški in širši) svet – samo dve leti po ustanovitvi je seminar že obogatila prva tuja lektorica za sodobni angleški jezik. S posredovanjem Britanskega sveta so v Ljubljano prihajali številni lektorji – domači govorniki, prek programa Fulbright danes še vedno prihajajo gostujoči predavatelji iz ZDA, še posebno tesno sodelovanje pa ima oddelek s St. Mary's College of Maryland. Zadnji dve desetletji oddelek zaznamuje živahno udejstvovanje v programu Erasmus oz. Erasmus+, ki omogoča stik s tujimi strokovnjaki prek številnih krajših gostovanj, poleg tega pa seveda izmenjave študentov. Bogato ponudbo študijskih izmenjav – trenutno lahko študenti izbirajo med približno 40 partnerskimi univerzami v več kot 20 različnih državah – dopolnjuje tudi možnost prakse v tujini, ki je v zadnjih

letih izjemno priljubljena. Občasno oddelek organizira tudi dodatne oblike bilateralnega in multilateralnega mednarodnega sodelovanja, denimo skupno poučevanje na daljavo s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije, medsebojne obiske z univerzami v sosednjih državah ali serijo poletnih šol *Erasmus IP Cultural Landscapes: Negotiating Cultural Encounters with the English-Speaking World*.

Oddelek za anglistiko in amerikanistiko

Katedre

- Katedra za angleški jezik
- Katedra za književnosti v angleškem jeziku
- Katedra za didaktiko angleščine

Trenutni raziskovalni projekti in mednarodna sodelovanja

- raziskovalni program *Medkulturne literarnovedne študije* (P6-0265)
- raziskovalni program *Teoretične in aplikativne raziskave jezikov: kontrastivni, sinhroni in diahroni vidiki* (P6-0218)
- raziskovalni program *Literarnoprimerjalne in literarnoteoretske raziskave*
- bilateralni projekt *Kolonialna tekstovna dediščina misijonarjev iz Srednje Evrope, posebej Slovenije, na ameriškem jugozahodu ter književnost frontere/meje*
- bilateralni projekt *Medjezikovni vidiki pleonastičnega zanikanja v okviru tvorbeno-pretvorbenega jezikoslovja*

Študijski programi

1. stopnja	2. stopnja
Anglistika - enopredmetni	Anglistika - enopredmetni
Anglistika - dvopredmetni	Anglistika - dvopredmetni
	Anglistika - enopredmetni pedagoški
	Anglistika - dvopredmetni pedagoški
3. stopnja	
Humanistika in družboslovje - interdisciplinarni	Področja: Ameriški študiji, Didaktika tujih jezikov, Jezikoslovje, Literarne vede

- bilateralni projekt *Migracije in revščina skozi zorni kot otroške književnosti: oblikovanje kritične pismenosti in družbene zavesti za potrebe aktivnega državljanstva med mladimi*
- bilateralni projekt *Primerjalna analiza univerzitetnega poučevanja migrantske in etnične književnosti v angleščini v Avstriji in Sloveniji*
- bilateralni projekt *Revščina in družbena pravičnost skozi prizmo otroške književnosti*
- bilateralni projekt *Slovarski projekt slovensko-angleškega in angleško-slovenskega jezikoslovnega izrazja: nadaljevanje*
- bilateralni projekt *Sodobna ameriška književnost v medkulturnem stiku: primerjava Slovenije in Črne gore*
- bilateralni projekt *Vrednotenje pisne zmožnosti pri izpitih z visoko stopnjo tveganja – avstrijsko-slovenska primerjalna študija*
- bilateralni projekt *Prozodične značilnosti ironije, litote in metalingvističnega zanimanja v ameriški angleščini*
- bilateralni projekt *Med jezikom in književnostjo: Medkulturni pristop k literarni stilistiki*
- mednarodni program študentske izmenjave ERASMUS+
- sodelovanje s St. Mary's College of Maryland z vsakoletno aktivno izmenjavo študentov in občasno izmenjavo osebja
- bilateralno sodelovanje z več tujimi univerzami
- Fulbrightov program izmenjav
- trilateralno sodelovanje z Univerzo v Celovcu in Univerzo v Vidnu

Knjižne zbirke, znanstvene revije

- *Acta Neophilologica* (znanstvena revija)
- *ELOPE* (znanstvena revija)

Študentske dejavnosti in društva

- neuradno študentsko anglistično in amerikanistično društvo (ŠAAD)
- oddelčna študentska publikacija *ENGLIST*

Seznam zaposlenih

- lekt. mag. Mojca Belak (od 1994)
- red. prof. dr. Jason Blake (od 2000)
- lekt. dr. Lara Burazer (od 2008)
- red. prof. dr. Lilijana Burcar (od 1997)
- red. prof. dr. Danica Čerče (od 2018)
- asist. mag. Andreja Drašler (od 2018)
- red. prof. dr. Dušan Gabrovšek (od 1986)
- izr. prof. dr. Gašper Ilc (od 1999)
- lekt. mag. Zorka Jakoš (od 1991)
- Špela Jevnikar, samostojna strokovna delavka (od 2018)
- doc. dr. Monika Kavalir (od 2008)
- red. prof. dr. Smiljana Komar (od 1991)
- red. prof. dr. Mojca Krevel (od 2004)
- asist. dr. Vesna Lazović (od 2018)
- doc. dr. Frančiška Lipovšek (od 1997)
- Maja Lipužič, bibliotekarka (od 2005)
- red. prof. dr. Igor Maver (od 1987)
- Kristina Pegan Vičič, bibliotekarka (od 1990)
- lekt. dr. Veronika Rot Gabrovec (od 1994)
- red. prof. dr. Eva Sicherl (od 1993)
- red. prof. dr. Janez Skela (od 1990)
- lekt. dr. Cvetka Sokolov (od 1992)
- doc. dr. Andrej Stopar (od 2002)
- asist. dr. Anamarija Šporčič (od 2011)
- red. prof. dr. Marjeta Vrbinc (od 1994)
- lekt. dr. Mirjana Želježič (od 1994)